

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2020-11-09

Dnr KS 2020/0217-2

Till Kommunstyrelsen

Österåkers kommuns yttrande till Utbildningsdepartementet angående delbetänkandet - En annan möjlighet till särskilt stöd. Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42)

Sammanfattning

Österåkers kommun har den 1 september 2020 erbjudits att lämna synpunkter angående delbetänkandet En annan möjlighet till särskilt stöd. Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42). Svaret ska ha inkommit till Utbildningsdepartementet senast den 30 november 2020. Då ärendet berör flera nämnder, Förskole- och grundskolenämnden samt Kommunstyrelsen/Kommunstyrelsens produktionsutskott, ska Kommunstyrelsen enligt gällande reglemente avge det slutliga yttrandet.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

Som yttrande till Utbildningsdepartementet angående delbetänkandet En annan möjlighet till särskilt stöd. Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42), överlämna förvaltningens tjänstutlåtande, daterat 2020-11-05.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 20 juli 2017 att ge en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och analysera skolornas stöd- och elevhälsoarbete och lämna förslag i syfte att skapa bättre förutsättningar för elever att nå kunskapskraven. Utredningen antog namnet *Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven (U 2017:7)*. Under hand har regeringen lämnat ett antal tilläggsdirektiv till utredningen och successivt förlängt utredningstiden till den 28 februari 2021.

Det föreliggande delbetänkandet fokuserar på kartläggning av särskild undervisningsgrupp och resursskolor samt på en översyn av lagstiftningen för att undanröja eventuella hinder för dessa undervisningsformer. I delbetänkandet föreslås också att reglerna om undantag från krav på legitimation och behörighet i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna ska förlängas.

Förvaltningens slutsatser

I delbetänkandet konstateras att placering i en resursskola dels är en inskränkande åtgärd för eleven och dels riskerar att bli permanent, även om elevens behov skulle förändras. För att motverka inläsningseffekter och säkerställa att en placering bara är aktuell utifrån ett dokumenterat behov hos eleven, föreslår utredningen en reglering av kommunala resursskolor.

Det finns ur såväl ett rättssäkerhets- som kvalitetsperspektiv ett angeläget behov av statlig reglering avseende antagning, uppföljning, ledning och kvalitetsuppföljning av resursskolor. Elever och

Tjänsteutlåtande

vårdnadshavare bör ha samma rättssäkerhet och rätt till god kvalitet i undervisningen oavsett om verksamheten drivs i kommunal eller fristående regi. En reglering av kommunala resursskolor bör därför även gälla fristående verksamhet av motsvarande slag.

I delbetänkandet problematiseras även finansiering av fristående resursskolor. Det konstateras att individuellt bedömda tilläggsbelopp inte är tillämpliga för finansiering av resursskolor som enbart har elever i behov av särskilt stöd och därför inte har samma möjlighet som andra skolor att omfördela resurser. Trots ett antal statliga utredningar exempelvis skolkostnadsutredningen (U2014:14) har inga konkreta förslag på alternativa finansieringsmodeller lagts fram. Konsekvensen är att många kommuner hittar egna lösningar för resursskolor, vilket försvårar en likvärdig, ekonomiskt hållbar och långsiktig finansiering av dessa verksamheter. Förslaget att utreda finansieringssystemet som helhet är därför välkommet.

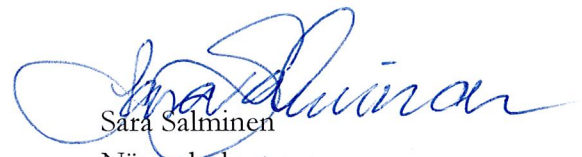
Bilagor

1. Remiss Yttrande angående delbetänkande- En annan möjlighet till särskilt stöd. Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42)
2. Utbildningsförvaltningens yttrande över delbetänkande- En annan möjlighet till särskilt stöd. Reglering av kommunala resursskolor (SOU 2020:42), daterat 2020-10-19.
3. Protokollsutdrag Förskole- och grundskolenämnden 2020-11-17.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Peter Freme
Kanslichef

Sara Salminen
Nämndsekreterare

Datum 2020-11-09

Utbildningsdepartementet
Dnr U 2020/03964/S

Yttrande

Delbetänkandet SOU 2020:42 - En annan möjlighet till särskilt stöd - reglering av kommunala resursskolor

Sammanfattning

Österåkers kommun instämmer i förslaget att det ur både ett rättssäkerhets- och kvalitetsperspektiv finns ett angeläget behov att reglera resursskolor.

Österåkers kommun anser, till skillnad mot förslaget, att behovet till statlig reglering avseende antagning och uppföljning av placering samt registrering och kvalitetsuppföljning av resursskolor, ska gälla såväl kommunala som fristående verksamheter, inte endast kommunala alternativ.

Det saknas som kommunen ser det, motiv till att resursskolor ska lyda under olika regelverk beroende på vilken driftsform som avses. Elever och vårdnadshavare bör ha samma rättssäkerhet och rätt till god kvalitet i undervisningen oavsett om verksamheten drivs i kommunal eller fristående regi.

Nedan följer Österåker kommuns ställningstaganden med hänvisning till respektive avsnitt i betänkandet.

Sid. 37 3.1 Definition av inkluderingsbegreppet

Österåkers kommun instämmer med utredningens slutsats att definitionen av begreppet inkludering blivit alltför snäv, vilket medför att begreppet kan misstolkas till att bara gälla den fysiska placeringen.

Österåkers kommun föreslår att begreppet *inkluderande lärmiljöer* som bättre speglar de olika aspekterna på inkludering används i relevanta sammanhang.

Sid 111 4.1 Bestämmelser om särskild undervisningsgrupp

Österåkers kommun instämmer i utredningens slutsats att det inte behövs någon förändrad lagstiftning avseende särskilda undervisningsgrupper som anordnas inom den egna skolenheten. Dessa verksamheter är redan idag tillräckligt reglerade i skollagen.

Österåkers kommun föreslår att även så kallade ”kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper” och ”centrala särskilda undervisningsgrupper” regleras i skollagen. Antagning, uppföljning och ledning inom dessa verksamheter organiseras i dag på olika sätt i kommunerna, vilket innebär en rättsosäker situation för både huvudmän och elever.

Sid. 113 4.2 Reglering av kommunala resursskolor

Österåkers kommun instämmer med utredningens förslag till reglering av kommunala resursskolor. De föreslagna reglerna avseende antagning, uppföljning och ledning bedöms vara motiverade utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv då en placering i resursskola får anses som en ingripande åtgärd för eleven.

Österåkers kommun instämmer inte med utredningens bedömning att reglering för fristående resursskolor är obehövlig. Österåkers kommun ser ingen anledning till att resursskolor ska lyda under olika regelverk beroende på driftsform. Utredningens slutsats att det inte finns behov att reglera fristående resursskolor är särskilt anmärkningsvärd då utredningen själv framhåller behovet av regelverk för att motverka att en placering i en resursskola blir permanent.

*” Mot bakgrund av att vi genom vår kartläggning sett att **placering i resursskola tenderar att bli permanent**, finns det också skäl att se hur detta kan motverkas och hur resursskolorna kan arbeta för att de elever som placeras där på sikt, i de fall då detta är möjligt, ska kunna återgå till en ordinarie skola. Att reglera dessa frågor skulle enligt utredningens uppfattning **stärka och förbättra arbetet med såväl befintliga som framtida kommunala resursskolor samt tillförsäkra elever och vårdnadshavare en rättssäker hantering**” (sid 114).*

Österåkers kommun föreslår att, i det fall en reglering införs för kommunala resursskolor, det även införs en statlig reglering för fristående resursskolor, för att stärka kvaliteten och tillförsäkra elever och vårdnadshavare en rättssäker hantering i alla resursskolor oavsett driftsform.

Sid 127 4.2 Grundsärskola

Österåkers kommun instämmer i utredningens förslag att kommunala resursskolor även ska kunna inrättas vid grundsärskolor för att harmonisera med lagstiftningen gällande fristående grundsärskolor.

Österåkers kommun föreslår att även fristående resursskolor inom grundsärskolan regleras i det fall en statlig reglering införs för kommunala resurssärskolor.

Sid 128 4.2 Förskoleklass

Österåkers kommun instämmer med utredningens slutsats att avvakta med resursskola för förskoleklass.

Österåkers kommun föreslår att samma avgränsning ska gälla även i fristående resursskola i syfte att säkerställa likvärdighet och en harmoniserad lagstiftning oavsett driftsform.

Sid. 132 4.3 Finansiering av fristående resursskolor

Österåkers kommun instämmer med behovet av en översyn av finansieringen för resursskolor och tilläggsbelopp. Tidigare statliga utredningar som behandlat frågan om finansiering, till exempel skolkostnadsutredningen, har inte landat i några konkreta förslag vilket lämnar kommunerna och huvudmännen att hitta egna lokala lösningar vilket försvårar en ekonomisk hållbar, likvärdig och långsiktig finansiering av verksamheterna.

Sid 145 4.4 Förslag och bedömning om tillämpning och statistik

Österåkers kommun instämmer med att Skolverket uppdras att ta in uppgifter från kommuner och enskilda huvudmän om vilka skolenheter som har ett begränsat mottagande av elever i behov av särskilt

stöd för att kunna följa upp verksamheten. Österåkers kommun instämmer även med förslaget att uppdra åt Skolverket att samt att ta fram stödmaterial avseende beräkning av tilläggsbelopp.

Sid 147 5. Förslag om undantag från krav på behörighet inom sarskolan

Österåkers kommun instämmer med utredningens förslag om förlängning för undantag från krav på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning och besluta om betyg i grundarskolan, gymnasiesarskolan och sarskild utbildning för vuxna till och med juni 2028.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Peter Freme
Kanslichef

Sara Salminen
Nämndsekreterare

Datum 2020-11-09

Utbildningsdepartementet
Dnr U 2020/03964/S

Yttrande

Delbetänkandet SOU 2020:42 - En annan möjlighet till särskilt stöd - reglering av kommunala resursskolor

Sammanfattning

Österåkers kommun instämmer i förslaget att det ur både ett rättssäkerhets- och kvalitetsperspektiv finns ett angeläget behov att reglera resursskolor.

Österåkers kommun anser, till skillnad mot förslaget, att behovet till statlig reglering avseende antagning och uppföljning av placering samt registrering och kvalitetsuppföljning av resursskolor, ska gälla såväl kommunala som fristående verksamheter, inte endast kommunala alternativ.

Det saknas som kommunen ser det, motiv till att resursskolor ska lyda under olika regelverk beroende på vilken driftsform som avses. Elever och vårdnadshavare bör ha samma rättssäkerhet och rätt till god kvalitet i undervisningen oavsett om verksamheten drivs i kommunal eller fristående regi.

Nedan följer Österåker kommuns ställningstaganden med hänvisning till respektive avsnitt i betänkandet.

Sid. 37 3.1 Definition av inkluderingsbegreppet

Österåkers kommun instämmer med utredningens slutsats att definitionen av begreppet inkludering blivit alltför snäv, vilket medför att begreppet kan misstolkas till att bara gälla den fysiska placeringen.

Österåkers kommun föreslår att begreppet *inkluderande lärmiljöer* som bättre speglar de olika aspekterna på inkludering används i relevanta sammanhang.

Sid 111 4.1 Bestämmelser om särskild undervisningsgrupp

Österåkers kommun instämmer i utredningens slutsats att det inte behövs någon förändrad lagstiftning avseende särskilda undervisningsgrupper som anordnas inom den egna skolenheten. Dessa verksamheter är redan idag tillräckligt reglerade i skollagen.

Österåkers kommun föreslår att även så kallade ”kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper” och ”centrala särskilda undervisningsgrupper” regleras i skollagen. Antagning, uppföljning och ledning inom dessa verksamheter organiseras i dag på olika sätt i kommunerna, vilket innebär en rättsosäker situation för både huvudmän och elever.

Sid. 113 4.2 Reglering av kommunala resursskolor

Österåkers kommun instämmer med utredningens förslag till reglering av kommunala resursskolor. De föreslagna reglerna avseende antagning, uppföljning och ledning bedöms vara motiverade utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv då en placering i resursskola får anses som en ingripande åtgärd för eleven.

Österåkers kommun instämmer inte med utredningens bedömning att reglering för fristående resursskolor är obehövlig. Österåkers kommun ser ingen anledning till att resursskolor ska lyda under olika regelverk beroende på driftsform. Utredningens slutsats att det inte finns behov att reglera fristående resursskolor är särskilt anmärkningsvärd då utredningen själv framhåller behovet av regelverk för att motverka att en placering i en resursskola blir permanent.

*” Mot bakgrund av att vi genom vår kartläggning sett att **placering i resursskola tenderar att bli permanent**, finns det också skäl att se hur detta kan motverkas och hur resursskolorna kan arbeta för att de elever som placeras där på sikt, i de fall då detta är möjligt, ska kunna återgå till en ordinarie skola. Att reglera dessa frågor skulle enligt utredningens uppfattning **stärka och förbättra arbetet med såväl befintliga som framtida kommunala resursskolor samt tillförsäkra elever och vårdnadshavare en rättssäker hantering**” (sid 114).*

Österåkers kommun föreslår att, i det fall en reglering införs för kommunala resursskolor, det även införs en statlig reglering för fristående resursskolor, för att stärka kvaliteten och tillförsäkra elever och vårdnadshavare en rättssäker hantering i alla resursskolor oavsett driftsform.

Sid 127 4.2 Grundsärskola

Österåkers kommun instämmer i utredningens förslag att kommunala resursskolor även ska kunna inrättas vid grundsärskolor för att harmonisera med lagstiftningen gällande fristående grundsärskolor.

Österåkers kommun föreslår att även fristående resursskolor inom grundsärskolan regleras i det fall en statlig reglering införs för kommunala resursskolor.

Sid 128 4.2 Förskoleklass

Österåkers kommun instämmer med utredningens slutsats att avvakta med resursskola för förskoleklass.

Österåkers kommun föreslår att samma avgränsning ska gälla även i fristående resursskola i syfte att säkerställa likvärdighet och en harmoniserad lagstiftning oavsett driftsform.

Sid. 132 4.3 Finansiering av fristående resursskolor

Österåkers kommun instämmer med behovet av en översyn av finansieringen för resursskolor och tilläggsbelopp. Tidigare statliga utredningar som behandlat frågan om finansiering, till exempel skollkostnadsutredningen, har inte landat i några konkreta förslag vilket lämnar kommunerna och huvudmännen att hitta egna lokala lösningar vilket försvårar en ekonomisk hållbar, likvärdig och långsiktig finansiering av verksamheterna.

Sid 145 4.4 Förslag och bedömning om tillämpning och statistik

Österåkers kommun instämmer med att Skolverket uppdras att ta in uppgifter från kommuner och enskilda huvudmän om vilka skolenheter som har ett begränsat mottagande av elever i behov av särskilt

stöd för att kunna följa upp verksamheten. Österåkers kommun instämmer även med förslaget att uppdra åt Skolverket att samt att ta fram stödmaterial avseende beräkning av tilläggsbelopp.

Sid 147 5. Förslag om undantag från krav på behörighet inom särskolan

Österåkers kommun instämmer med utredningens förslag om förlängning för undantag från krav på legitimation och behörighet för att få bedriva undervisning och besluta om betyg i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna till och med juni 2028.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Peter Freme
Kanslichef

Sara Salminen
Nämndsekreterare